

Corector: Diana-Cristina Vlad

Coperta: Mona Velciov

© Editura Sophia pentru prezenta ediție

DIFUZARE:

S.C. Supergraph S.R.L.

Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,

031216, București

Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84

e-mail: contact@sophia.ro

www.librariasophia.ro

www.sophia.ro

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României**

**Viața, canonul și acatistul Sfântului Nicolae, făcătorul
de minuni /** ediție îngrijită de Florin Stuparu. –

București: Editura Sophia, 2012

ISBN 978-973-136-334-9

I. Stuparu, Florin (ed.)

**Viața celui între Sfinți
Părintelui nostru
Nicolae,
făcătorul de minuni**

(6 decembrie)

Pe făcătorul cel mare de minuni, ajutorul cel grabnic și mijlocitorul cel prea-ales către Dumnezeu, pe arhiereul lui Hristos, Nicolae, l-au odrăslit părțile Lichiei, în cetatea ce se numește Patara, din părinți cinstiți și de bun neam, drept-credincioși și bogați. Tatăl său se chema Teofan, iar mama sa Nona. Această binecuvîntată pereche, petrecînd cu bună-credință în însoțirea cea legiuită și împodobindu-se cu obiceiul cel bun, pentru viața lor cea plăcută lui Dumnezeu și pentru multele milostenii și mari fa-

ceri de bine, s-a învrednicit a odrăsli această odraslă sfântă – ei înșiși fiind rădăcină sfântă – și s-a făcut cum zice psalmistul: „Ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor, care și-a dat rodul său la vremea sa” (*Psalmul 1:3*). Deci, născînd pe acest dumnezeiesc prunc, l-au numit Nicolae, care se tâlcuiește „biruitor de popor”; și cu adevărat s-a arătat biruitor al răutății, așa binevoind Dumnezeu spre folosul de obște al lumii.

După acea naștere, maica sa Nona a rămas stearpă pînă la dezlegarea din legăturile cele trupești, însăși fiind mărturisind că nu este cu putință a se mai naște alt fiu ca acela, ca numai pe acesta să-l aibă și înfii și pe urmă, care din pîntecele maicii sale s-a sfințit cu darul cel insuflat de Dumnezeu. Căci n-a început a viețui decît cinstind pe Dumnezeu cu bună cucernicie, nici n-a început a suga țîță făcînd minuni din pruncie, nici nu s-a

deprins mai înfii a mînca, ci a posti. Căci după nașterea sa, fiind în baie, a stat trei ceasuri pe picioarele sale, singur de sine, nesprijinindu-l nimeni, prin această stare dînd cinste Sfintei Treimi, Căreia mai pe urmă avea să-l fie mare slujitor și înfii-stătător. Cînd se apropia de pieptul maicii sale, se cunoștea a fi făcător de minuni, hrînindu-se nu după obiceiul pruncilor celorlalți – pentru că numai din țîța cea dreaptă suga lapte –, avînd să dobîndească cu cei drept-credincioși starea cea de-a dreapta. Apoi a început a fi și postitor ales, căci miercurea și vinerea suga lapte din țîță numai o dată; și atunci seara, după săvîrșirea obișnuitei rugăciuni creștinești, lucru de care părinții lui se mirau foarte, și se minunau și pricepeau mai dinainte ce fel de postitor va fi Nicolae mai pe urmă. Acel obicei de a posti, deprinzîndu-l din scutece, fericitul l-a păzit în toată viața sa, pînă la fericitul

său sfîrșit, petrecînd miercurea și vinererea în post. Deci, crescînd cu anii, pruncul creștea și cu înțelegerea și cu obiceiurile cele bune, pe care le învăța de la părinții săi cei buni, fiind ca o holdă roditoare, care primește în sine sămînța învățaturii celei bune, care odrăslește și aduce în toate zilele roade noi de fapte bune.

Sosind vremea de școală, a fost dat la învățătura Dumnezeieștii *Scripturi*, iar el cu agerimea cea firească a minții și cu povățuirea Sfîntului Duh a ajuns în puțin timp la multă înțelepciune. Apoi a sporit atît de mult în învățătura cărții, pe cît era de trebuință bunului cîrmaci al corabiei lui Hristos și păstorului celui iscusit al oilor celor cuvîntătoare. Deci, făcîndu-se desăvîrșit în cuvîntul învățaturii, s-a arătat desăvîrșit și în lucrul vieții; se abătea cu totul de la prietenii deșarte și de la vorbe nefolositoare și foarte mult se ferea a vorbi cu femeile sau

a căuta cu ochii la fața femeiască, fiindcă se depărta fugind de petrecerea împreună cu femeile.

Avînd adevărată înțelepciune și minte curată, vedea pe Dumnezeu de-a pururea și totdeauna zăbovea în sfintele biserici, după cum zice prorocul: „Voit-am a fi lepădat în casa Dumnezeului meu.” De multe ori, petrecînd cîte o zi întreagă și cîte o noapte în rugăciunile cele gînditoare de Dumnezeu și în citirea dumnezeieștilor cărți, învăța înțelegerea cea duhovnicească și se îmbogățea cu dumnezeieștile daruri ale Sfîntului Duh, cu care se pregătea pe sine locaș vrednic, precum este scris: „Voi sînteți biserica lui Dumnezeu și Duhul lui Dumnezeu viețuiește în voi!”

Deci tînărul cel îmbunătățit și curat, avînd în sine Duhul lui Dumnezeu, se arăta cu totul duhovnicesc, arzînd cu duhul și slujind Domnului cu frică, încît nu se vedea la dînsul nici

un fel de nărav tineresc, ci numai obiceiurile omului bătrîn, pentru care tuturor s-a făcut minunat și slăvit. Căci – așa cum omul cel bătrîn, dacă are obiceiul celor tineri, este luat în rîs de toți – tot astfel și tînărul, dacă are năravul bărbatului bătrîn, se cinstește de toți cu mirare; pentru că sînt nepotrivite tinerețile pentru bătrînețe, dar bătrînețile în tinerețe sînt cinstite și frumoase.

Fericitul Nicolae avea un unchi episcop, cu același nume ca și dînsul. Unchiul său, văzînd pe nepot sporind în viață cu fapte bune și cu totul înstrăinîndu-se de lume, i-a sfătuit pe părinții lui să-l dea să slujească lui Dumnezeu. Iar ei nu s-au lepădat a-l dărui pe fiul lor Domnului, fiu pe care îl primiseră ca pe un dar de la Dînsul. Pentru că în cărțile cele vechi scrie pentru dînșii că, fiind neroditori și deznădăjduindu-se de a mai avea copii, l-au cerut de la Dumnezeu pe acest fiu cu

multe rugăciuni, cu lacrimi și cu multe milostenii; iar ei l-au dat în dar Celui ce l-a dăruiat pe dînsul.

Primind episcopul pe „tînărul bătrîn”, care avea înțelepciunea ca o cărunțe și viața cea mai curată, l-a suit pe treptele cele sfințite ale preoției. Iar cînd s-a hirotonit, episcopul, întorcîndu-se către poporul care era în biserică și umplîndu-se de Duhul Sfînt, a prorocit zicînd: „Iată, fraților, văd un nou soare răsărind marginilor pămîntului, arătîndu-se către cei întristați ca o milostivă mîngîiere. O, fericită este turma care se va învrednici a-l avea pe acest păstor! Căci acesta va paște bine sufletele celor rătăciți și îi va aduce pe dînșii la pășunea bunei-credințe. Apoi se va arăta și fierbinte ajutător celor ce sînt în nevoi.” Această prorocie s-a împlinit mai pe urmă, precum vom arăta în istorisirea ce o vom face.

Deci, primind asupra sa treapta preoției, Sfîntul Nicolae adăuga oste-

neală la osteneală, petrecînd în post și în neîncetate rugăciuni, cu trupul său cel muritor sîrguindu-se a urma celor fără de trupuri. Astfel, viețuind întocmai ca îngerii, din zi în zi înfloreau mai mult cu podoaba sa cea sufletească și se arăta vrednic de cîrmuirea Bisericii.

În acea vreme, unchiul său, Episcopul Nicolae, vrînd a se duce în Palestina ca să se închine acolo Sfintelor Locuri, a încredințat toată cîrmuirea bisericii nepotului său. Deci acesta, împlinind locul acelui, avea toată purtarea de grijă pentru rînduiala bisericilor, ca și unchiul său episcopul. În acea vreme, părinții fericitului, părăsind această viață vremelnică, s-au mutat la cea veșnică; iar Sfîntul Nicolae, rămînînd moștenitorul averii lor, a împărțit-o celor săraci. Pentru că nu se uita la bogăția ce curge alături, nici nu se îngrijea pentru înmulțirea ei; ci, lepădîndu-se de toate poftele lumești, se sîrguia cu toată osîrdia a

se uni cu Dumnezeu, către Care grăia: „Către Tine, Doamne, am ridicat sufletul meu” (*Psalmul* 24:1); „învață-mă să fac voia Ta, că Tu ești Dumnezeuul meu” (*Psalmul* 142:10); „către Tine sînt aruncat din pîntecele maicii mele, Dumnezeuul meu ești Tu” (*Psalmul* 21:11). Deci mîna lui era întinsă către săraci, ca un rîu cu apă multă ce curge cu îndestulare.

Pentru ca multele lui milostenii să fie cunoscute mai cu lesnire, să arătăm una, și anume: Era un bărbat în cetatea aceea, dintre cei slăviți și bogați, care mai pe urmă a rămas sărac și neslăvit, căci viața veacului acestuia este nestatornică. Bărbatul acela avea trei fete foarte frumoase; și acum, fiind lipsit de toate cele de trebuință, nu avea nici hrană, nici îmbrăcăminte și cugeta să-și dea fetele sale spre desfrîinare și casa sa să o facă casă necurată, pentru sărăcia lui cea mare, ca măcar astfel să aibă ceva de

folos și să cîștige pentru el și fetele sale îmbrăcăminte și hrană. Vai, în ce fel de gînduri necuvioase îl alungă pe om sărăcia cea mare! Deci, fiind bătrînul acela în astfel de cugete rele și vrînd el acum a aduce gîndul său cel rău cu ticăloșie în fapt, Dumnezeu – Care nu voiește a vedea în pierzare fiirea omenească, ci cu iubire de oameni Se pleacă spre nevoile noastre¹ – a pus bunătate în inima plăcutului Său, Sfîntul Nicolae, și l-a trimis prin insultare tainică spre ajutor către bărbatul care era să piară cu sufletul, mîngîindu-l pe cel ce era în sărăcie și scăpîndu-l din căderea păcatului.

Deci, auzind Sfîntul Nicolae de lipsa cea mare a aceluia bărbat și înștiințîndu-se prin descoperire dumnezeiască de cugetarea lui cea rea, i-a părut foarte rău pentru dînsul și a cugetat ca să-l răpească cu mîna sa cea făcătoare

¹ „Căci Dumnezeu nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu” (Iezechil 18:23).

de bine, împreună cu fetele sale, ca din foc de la sărăcie și de la păcat. Însă n-a vrut să fie de față cu bărbatul acela, ca să-i spună despre facerea sa de bine; ci a cugetat să-i dea aceluia în taină milostenia sa, cu îndurare. Și aceasta voia s-o facă pentru două pricini. Întîi, ca să scape de slava omenească, pentru că ținea seama de ce zicea *Evanghelia*: „Luați aminte, să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor!” Și, al doilea, ca nici să nu-l rușineze pe bărbatul acela, care odinioară fusese bogat, iar acum ajunsese în mare sărăcie; căci știa că unele ca acestea sînt grele celor ce din bogăție și din slavă cad în sărăcie, fiindcă sufletele lor se rușinează, aducîndu-le aminte de bogăția dinainte. Pentru aceasta a gîndit a face așa, după cuvîntul lui Hristos: „Să nu știe stînga ta ce face dreapta ta!” (*Matei* 6:3). Căci atît de mult fugea de slava omenească, încît se sîrguia a se tăinui pe sine chiar de acela căruia îi făcea bine.